

Tatus

¹ È Kótóné kutó diratere whj bitu, Yesu Kerisoné doteyale *aposel* whj Pol-né dapó. Atéró doteyaleteita hâle mei, Kótóné ama sorokó su yóló beteró betere so whjné Talepaae tué tiki tiróo, kale bete mole fo tué yóo, yópóló è doteyalepó. Ai bete mole mo fo wisi diriyóló kisiparu, tué tiki tiróló Talené ala eraté fu beterapó. ² Ti tué tiki tiratere alaró mo bete mole fo diriyóló kisipare alatamota, take nalopaae mo wisi ala tuämó betaalopóló, mutere tué tómó belerapó. Ti ai alata, kapala fo mo sawakélé eneitere Kótóné saró haetamo kaaraai teópa, mo taketitei yóló munélipakalepó. ³ Dä aluyaqsóró tao su betere Kótóné ama fo wisi ępaae mo wisiyóló kaae taru, so whipaae yó male fae depa, yało yó maleteiné Kótóné ama mo eraalopóló tukóló muló betere be dëmótóró ama yóló mulale fo hâkearalepó.

⁴ Tatus-ó, yało i dere aşeta, dämo wusuró mo betä fotóró wosóló Talepaae tué tiki tiró betere alakélé betä ala ereteiné ya yało hosaa mo turó mole naalepa i dere ape. Däne aya Kótóró dä tao sóró wisiró betere whj Yesu Kerisotamoné hamokoróló tao sere alaró hosaa muni deóló dua betere alatamo ya tuapaae erópóló yae.

*Atimané diyaai yale kutórape kemerópóló Tatus
Krit-mó beterale fo*

⁵ È faairaalu, ya węiné bopéró daaló betere hae Krit-mó beteróló fele bete i ape. Mepaae diyóló kemeréni, kwia mupa taarale kutórape

naao donoróló diyóló kemeróo, ai hae kwiamó t̄e
 mole be huluamó betere Keriso so wh̄i t̄eteróló
 kaae tawaaire wh̄i disirape sóró beteraté kweyóo,
 yópóló taaróló felepó. ⁶ So wh̄i t̄eteróló kaae
 tawaaire wh̄i disi sóró beteratepa, i ala ere wh̄i
 sóró beterae. Me dowi ala yalepóló só derénitere
 wh̄i betóo, sokélé mo betatóró dokóo, ama naale
 senaalekélé Talepaae tué tiki tiró betóo, mepaae
 so wh̄iné ama naale senaale hama alima aqmó
 bitini dowäae fóló, atimané tó tiki felé yaaire ala
 du betepa, só deratere fo ini yóo, dere wh̄i sóró
 beterae. ⁷ Atéró beteratere wh̄ita, Kótóné ama
 dirae yale kutó t̄eteróló kaae tareteiné mepaae
 wh̄iné me dowi ala yalepóló só deratere fo ó
 mepaae wh̄iné dere fo woseni dowäae furaalu,
 ama kisipa mole alatóró sya fole wh̄i ó hapale
 fopaae butere wh̄i ó *wain* wéi mo dekéró nokole
 wh̄i ó hapale fopaae buturaalu hóle sere wh̄i ó
 doasi *moni* saai ekeleru, kapala ala du betepa, ti
 atétere wh̄i beteranénipó. ⁸ Ai dosşayale alarape
 ini, uké wh̄i wisiyóló dape sóo, wisi ala maaté yaai
 ekélé yóo, ama tikiné ekelere ala ini, ą amatei
 t̄eteróló kaae tawóo, ama dere ala fea mo donotóró
 yóo, Talené ama ala erópóló, kae beteró betere
 wh̄i betóo, yaaitere alarape taleyóló mo bete mole
 alatóró yó tare wh̄i betóo epa, ti so wh̄i t̄eteróló
 kaae tanópóló, sóró beterae. ⁹ Térapa, kale bete
 mole mo fo mené yapaae yó melaletei diriyóló
 tuéru, mepaae so wh̄i keteké bulóo, ai fotamo
 bóe du betere so wh̄i donoróo, enére wh̄itóró sóró
 beterae.

¹⁰ Ti hale hóko wh̄i sóró beteraçose dere fota,
 ti i betené dapó. Kale mo fo wisitamo bóe du

betere wh̄irapekélé, bete muni h̄ale h̄oko fo du betere wh̄irapekélé, kapala fo yóló so wh̄i dilikitu betere wh̄irapekélé fea betó mole tuāmó tiki sekae tikaé du betere wh̄irape mo dekéró betó moleteiné dapó. ¹¹ Atimané du betere alata, enénire fotei ai yó mótu betere ape. Aita h̄ale dumi, kapala so wh̄i dilikóló moni saai du beterapó. Atéró yó mótu betere foné betə wh̄iné ama soró naale senaale-tamokélé, ama fake wh̄ikélé, atima fea betə be dolomó betó moletei ai dorótú betere ape. Atétu betere ala momó kae yaqsóró, mo taalae yóló foné sae. ¹² Ti ai Krit haemó betó mole wh̄irape atimané fo eratere kóló wh̄i betané i fo erapó. “W̄einé bopéró daaló betere Kiriti haemó betó mole so wh̄i fea kapala fo buóo, hupu haqné dere kaae, dowi ala h̄akeamó h̄oko yóo, dekayóló bitu qla maaté dekéró naai ekéle yóo, du beterapó,” ¹³⁻¹⁴ Atimané fo eratere kóló wh̄iné i alarape du betepa kelalepó dere fota ti mo dapó. Térapa, Taitus-ó, naao tēteróló kaae tare so wh̄i atimané tué tiki mo diriyóló tirópóló, Juda fake so wh̄iné doləa foró kale mo bete mole fo h̄órale wh̄irapené i ala yae dere fotamo wosaqsóró, mo deteraa yóló atima foné sóró ma yae. ¹⁵ Mepaae wisi tuétóró mole wh̄i atimané dere alaró dere fotamokélé, mo wisiyóló du beterapó. Téretei, mepaae wh̄i tué tiki tiró bitiniru, atimané hosaa tuāmó dowi kisipa mupa, ti ama dere foró dere alatamokélé wisini, mo turó dorapó. Ti i dere fota, mo dapó. Atimané tué tikiró hosaa tuāmó mole alatamota, wuliné api fulukó fóló qla wisi dorótú dere kaae, dowi alané atima mo ti doró beterapó. ¹⁶ Ti Kótó tuérapó du betepatei, atimané dere alané ti

Kótó tuénipóló hąkeamó yó matapó. Atima mo sonaalei ala du betere so whị betóo, dere fokélé woseni, tikóo du bitu, wisi ala yaaire mo sụnipó.

2

Sere otete ó teó so whipaae Talené bete mole fo etéró yó manérapóló ere fo

¹ Naafo yó móituraalu, kae kae fotamo touróló yó meni, Kótóné mo bete mole fotóró erótú betae.

² Atéró yó móituraalu, mepaae hąle Keriso maaté betere whị disirape atimané dere ala sawa títóró yóo, nokole olandé kisipa tekeyóló títóró nńó, so whjné atima dere ala kilituraalu, mo donoi ala dapóló doi mulóo, atimané mepaae ala yaai fopaae hapale buni, hotowaró kaae taru, tué tekeyóló yóo, Talepaae tué tiki tiratere alakélé, yaala sókó fole alakélé, Talené ala taaréni, hąle yó tare alakélé mo diriyóló kisiparu, erótú betere whjtóró beterópóló, ma fo yae.

³ Até dere kaae, so disirapepaekélé, atimané dere ala Talené so whjné dere alatóró du beterópóló yae. Téturaalu, so whị eratere fo ó wain wéi dekéró naai ekéle ini, mo wisi fo maaté yó mótu beterópóló ma yae. ⁴ Téturaalu, ai so disirapenémo mepaae teó sorape atimané whjró naale senaletamopaae yaala sókó fole ala du beterópóló, etéró yae yóló yó manérapó.

⁵ Atimané me ala yaai fopaae butere ala hapale ini, hotowaró kaae taru, tué tekeyóló mo wisi alatóró yóo, bemó ola bilitere alakélé, naale senaale kaae tatere alakélé, be kaae tatere alakélé, mo kelaalo kokoi alaró hosaa tuqmó me kisipa

muni, mo wisi kisipa betə muóló, atimané whi aomó beterópóló ma fo yae. Ama fo yae deretei hale meipó. Atimané du betere ala mepaae so whjné kilituraalu, Kótóné fo bete muni nisiyóló doka doka yóló faleyaqsóró dapó.

6 Whi disiró so disitamopaae yale fo kaae, teó whjpaekélé atimané mepaae ala yaai tué tekeyóló hotowaró yópóló, ma fo yae. **7** Naa du betere wisi ala so whjné kolóló, atimané tokóló yópóló, yó mótu folosóró naaopi yae. Atéró, naao yó matere fomo kae yóo, dere alakélé kae yóo ini, mo betə alatóró erópóló yae. Téturaalu, i ala tómó mole ala kaae aqréni, mo bete mole alapóló tué muóló yó mótu beta. **8** Atétepa, ti naao yó matere fo atimané wosalomeipóló, mené só deratere ala enénipó. Ti noa yaqsóró du meipó. Yatamo bóe du betere whjrapené dä hásokó fole ala initupa kilitu, atimané yale fomó atimatei hale yópóló dapó.

9-10 Atéturaalu, wae sóró kutó diratere so whjrapaekélé atima teteróló kaae tare whi aomó bitu, atimané tué tiki felé yópóló kutó wisiyóló dirae yóló ma fo du beta. Kutó diratere whjrapené atima teteróló kaae tare whjné dere fo woseni dowæae fóo, atimané mepaae əla qlakélé qlémi sóo yaqsóró yae. Aténi, atima teteróló kaae tare whjrapené me əla qlémi nokole ala ini yóo, erae dere alakélé mo wisiyóló eró depa kilituraalu, kutó diratere whi wisipóló tué muaalopó. Atéró atimané mepaae alarape duraalu, i dere ma fo sya fóló eratepa, ama fo woseturaalu, ama fo wisita mo bete mulapóló, Tale dukirópóló dapó.

11 Ti noatepae, so whị aluyaősóró Kótóné ama hamokoróló tao sere ala mió i alimó betere so whị feané kolópóló hąkearó beterapó. **12** Kótó bitini nisi yóló du betere alaró i haemó ekęleyóló du betere alatamo yae yóló sętēpa, ai ala mo yaalo meipó yóo, mió i betere alimó mepaae ala yaai kisipa tekeyóló yóo, mepaae dere alakélé mo donotóró yóo, Kótóné ama ala hąle eró tawóo yópóló, ai fo wisinétei dąpaae yó mótu beterapó. **13** Dą noa wisi ala kelaai hękesetamo kaae tawóló betere? Dą tao sere whị Yesu Keriso ąta, dą teteróló kaae tare doasi Kótó beterapóló, ama kae ere dę wisinaletamo wale ala kelaairaalu, dą hajtamo kaae tawóló i betere ape. **14** Dą dowi alané dokóló muló betepa, ai sekéné ama betere betené dą dupuróló ą sukaleteita, hąle meipó. Dą dowi ala mo sawakélé muni, mo ama so whjtóró bitu, mo wisi alamaaté ekęle yóló deté fu beteropóló, erapó.

15 Atérapa, ai dosiąyale alarapetamo naao yó mótu betepa, ti mo wisirapó. So whjné mepaae hąko alarape taalae yóló foné sóo, du betere wisi ala taaréni ketekę bulóo yae. Ti ąta, Talenétei ama ala erópóló, sóró beteró beterapa, mepaae so whjné ą belei aleróló só deratepa, ai dere fo woseni, ai bete mole fo yó matere ala betą du betaе.

3

Mo wisi ala betą erótū betae ere fo

1-2 So whị teteróló kaae tare *Gavman* whjraperó mepaae ala kaae tanópóló sóró beteró betere

whjrapetamo aqmó betae yóló Kótóné so whjpaae ma fo yae.

Atéturaalu, atima kale teteróló kaae tare whjrapené yae dere ala sya fóló eroo, mepaae wisi ala keteké buóo, me whj eratere fokélé ini yóo, mepaae so whítamo naameyóló mo dua betóo, me whj hamomané kisipa seké yaqsoró dere ala kisipa tekeyóló yóo, bopé fake ini, deróló dua betóo erópóló ma fo du betae.

³ Take betale alimó dákélé kisipa okoko yóló hóko bitu, ai fo wisi wosóló aqmó bitini, dowäae fóló du betale alané dä dilikitu betalepó. Atétepa, däné tó tikané ekèle du betale alaró kae kae du betale feléi alatamoné dä dokóló wae sóró kutó diratere whj beteró beterepó. Däné no nené dere ala kilitu, dákélé ai ala enée yóló dei kisipa muturaalu, däné atima hóróo, atimanékélé dä hóróo, deté fu betalepó. ⁴ Tépatei, dä teteróló kaae tare Kótóné ama ere wisi alaró yaala sókó fole alatamo hakearale su kamótóróti, dä aluyaqsoró ama tao salepó. ⁵ Ti ama dä tao saleteita, däné me donoi ala depa kolóló initei, a kolené sukutu tao sere bete bitu, tao salepó. Téturaalu, Talené ama fokóló dä ama naale senaale deyóló beteróo, Dëi Kepe Wisiné kisi whj aleróló beteróo erapó. ⁶ Talené ai Dëi Kepe Wisita, dä so whj fea tao sere whj Yesu Keriso tuamó betepa, Talené däpaae mo turó suniyalepó. ⁷ Atére alata, Talené ama hamokoróló tao sóró, mo donoi so whjpo ereteiné dä ai mo ti betere bete sóró taru, ama wisi wisi ala Yesumó matere kaaetóró dämökélé matepa saalopóló hajtamo kaae taté fu beterópóló erapó. ⁸ Ai fota, mo bete mulapóló tué tiki tiraaire fopa,

mió Kótópaae tué tiki tiró betere so whjékélé keteké buóló mo wisi alatóró du beterópóló, ai fo naao mo diriyóló tuéru, donotóró yó mótu betepa, mo wisirapó. Ti ai dosqaté wale alarape feata, wisi alatóró ereteiné so whj fea tao sóró wisiranérapó.

⁹ Tépatei, kisipa okokoi whjrapené dóroi duraalu hale hóko dere fokélé, dä deyaairalaal deté wale noutererape dosqaté wou betale alakélé, Moses-né yóló muló betere fomó alale sere alaró hóle sere alatamoné dere fo mo wosaqse. Ai alarapené, so whj tao sóró wisiraaire bete mo munipó. ¹⁰ Diá betä kisipa muóló betere ala mepaae whjné tekeratepa, taalae yóló foné sae. Atéró foné senaalemó, naao dere fo wosenitepa, kale yale kaae momó foné sae. Ténalemókélé mo ti wosenitepa, momó kae ini, ama enére ala deté fu beterópóló mo ti taalae. ¹¹ Atétere whjta, dowi ala ą tuamó faanuraalu, dowqae fóló du betere alané amatei ą ai só derótú betere ape.

Mo kemeróturaalu Pol-né Taitus-paae ape yale fo

¹² Artemas ó Tikikas yalo ya beterepaae ai doto-natapa, ątamo ya beteremó sókó wapa, ti ya dämo Nikapolis be huluamó hokolaa yaalopa fae. Ti mió i waairososoli alita, dämo ai bemó betepa kemeyópóló faai kisipa mutapó. ¹³ Fo tokótamo depa tao sóró fo eratere whj Senas-ró Apolostamo uké furaalu sóró faaire mepaae əla əlakó yayatepa, ti atimaamo tao sóró melae yóló i dere ape. ¹⁴ Yatamo aimó betere dä Keriso fake so whj atima betere dokö nokole əla ó mepaae so whj tao saaire əla əla yayani, mo sümó mulópóló, kutó keteké buóló diae yóló ma fo du betaes.

15 Imó Ḽetamo betó mole so whjné yapaae kōleó dapó. Talepaae kisipa tiki tiró bitu, dāpaae yaala sókó fu betere so whjpaae kōleó yae. Térapa, Talené hamokoróló tao sere ala dią feapaae erópóló yae.

**Yesu Kerisoné So Whi Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Falopa Language of Papua
New Guinea**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Falopa)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0102a9df-173c-5a64-b766-14ab67a86105